

Datum

December 2022

Onze referentie

30511482

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

6 oktober 2021, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Webex (online)

Aanwezig

De Nederlandse Montessori Vereniging, ConnectGroen, Nederlandse Jenaplan Vereniging, Oudervereniging Balans, Sectorraad Gespecialiseerd onderwijs, Siméa, VBS, VBSO, Vereniging van vrijescholen, Verus, VOS/ABB, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

Er wordt stilgestaan bij het overlijden van de directeur Kennis van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) begin september 2021. De inspectie meldt dat veel taken inmiddels tijdelijk belegd zijn bij andere medewerkers. De directeur Rekenschap/ Juridische Zaken van de Inspectie neemt tijdelijk de functie van directeur Kennis waar.

Agenda

VBSO meldt dat zij ook als vertegenwoordiging van VGS aanwezig zijn en vraagt of dit duidelijk kan worden opgenomen in het verslag. In aanvulling op de agenda vraagt VBSO/ VGS of er aandacht kan worden gegeven aan het communicatieplan onderzoekskaders.

In reactie op de vraag op het communicatieplan voor de onderzoekskaders geeft de inspectie aan dat er een aantal weken geleden een nieuwsbriefspecial is uitgegaan. Daarnaast zullen de inspecteurs bij elk vierjaarlijks onderzoek een presentatie geven. Als er daarnaast nog zaken zijn waar VBSO/ VGS over wil meedenken dan is dat van harte welkom. VBSO/ VGS geeft daarop aan contact te hebben gehad met Anne Bert Dijkstra over burgerschap. De inspectie geeft aan zeer bereid te zijn om daar met hen verdieping in aan te brengen. Verder komen de basisvaardigheden ook aan de orde in dit overleg. Er is ook een serie podcasts in de maak over basisvaardigheden, de eerste is net gepubliceerd en gaat over burgerschap. Deze is te vinden via de website en nieuwsbrieven van de inspectie.

Datum

December 202

Onze referentie

30511482

De inspectie licht toe waarom de agenda beknopt is deze keer. In het vorige Ringen-overleg werden een aantal suggesties gegeven voor de agenda, namelijk de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek van de inspectie en het advies van de Onderwijsraad over extern toezicht. Echter zijn de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek nog niet beschikbaar en is het advies van de Onderwijsraad uitgesteld tot eind van het jaar. Een volgende keer kunnen deze onderwerpen wel geagendeerd worden.

Mededelingen

De voorzitter komt terug op een eerder gemaakte afspraak voor de indeling van de Ringen-overleggen in 2022. Het voornemen is om de overleggen in februari en oktober op directieniveau te houden en het mei-overleg op beleidsmedewerkersniveau. Het voorstel is nu om dit om te draaien en het overleg voor beleidsmedewerkers in februari te doen. Dit heeft te maken met de actualisatie van de onderzoekskaders; deze moeten in mei worden vastgesteld in de Ringen.

De voorzitter roept de deelnemers ook op om thema's te agenderen in de Ringen.

VBSO/ VGS merkt op dat mei en oktober gevoelsmatig dicht bij elkaar liggen, wellicht is verschuiven naar november een betere optie? De inspectie zegt toe dit te zullen bekijken, en houdt op aangeven van VBSO/ VGS rekening met Dankdag op woensdag 2 november 2022.

1a. Conceptverslag overleg Ring 2 d.d. 18 mei 2021

Het eerdere verzoek van VBSO/ VGS om duidelijk in het verslag aan te geven dat zij elkaar vertegenwoordigen wordt ook toegepast op het concept-verslag van mei.

Er zijn verder geen opmerkingen op het concept-verslag.

1b. Activiteiten programma Basisvaardigheden

De inspectie geeft een toelichting op de activiteiten die zij van plan is uit te voeren voor het programma basisvaardigheden. Naar aanleiding van de bevindingen in de Staat van het Onderwijs is een meerjarig onderzoeksprogramma opgezet voor het volgen van de basisvaardigheden. Het doel is om meer zicht te krijgen op de ontwikkelingen.

Het is een omvangrijk programma. In november gaat er een vragenlijst naar besturen en instellingen, daarnaast wordt er in de bestuursgesprekken aandacht aan besteed. Het is een breed programma, voor alle sectoren en over alle sectoren heen. Er hoort ook een Peil-onderzoek bij, dat naast PO nu ook voor VO wordt uitgevoerd.

VBSO/ VGS vraagt of het programma ook sociaal-maatschappelijke competenties meet. De inspectie antwoordt dat er voor deze competenties geen meetinstrumenten zijn uitgezet. Binnen de inspectie is een werkgroep bezig om te bezien op welke wijze deze competenties gemeten

Datum

December 202

Onze referentie

30511482

kunnen worden in het toezicht. Kwalitatieve metingen en gesprekken zijn natuurlijk anders dan het meten van prestaties bij taal en rekenen. VBSO/ VGS merkt op dat de PO Raad ook nadenkt over deze kwestie en vraagt om veel zorgvuldigheid; het is misschien niet altijd meetbaar, maar wel merkbaar. De inspectie geeft aan dat er zeker geen ambitie is om eigen normatiek toe te voegen; dit luistert dus nauw. Een deel van burgerschap is wel meetbaar en dat komt wel terug in het toezicht. Dit eerste jaar wordt ook gebruikt om te wennen aan de nieuwe wetgeving, de inspectie zal alleen handhaven bij flagrante schending van de wet. De inspectie is zich er dus van bewust dat toezicht op burgerschap iets anders vraagt dan de meer cognitieve vragen.

Connect Groen sluit zich aan bij de vragen van VBSO/ VGS en legt daarnaast een verbinding met het volgende agendapunt: het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het thema sociaal-emotionele ontwikkeling speelt daarin ook een rol. De inspectie gaat hier op in bij het volgende agendapunt. Verder wordt volgende week fase 1 van het Covid-19 onderzoek van de inspectie gepubliceerd, waarin ook resultaten te vinden zijn van het onderzoek naar het welbevinden van studenten en hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook in de bestuursgesprekken zal het een onderwerp van aandacht zijn.

Connect Groen vindt het een opmerkelijk samenvallen; de opdracht van het NPO is om achterstanden in kaart te brengen, deels in de vragenlijst die de instellingen krijgen. Opmerkelijk om bevestigd te worden terwijl het nog een 'work in progress' is. De inspectie geeft aan bij het volgende agendapunt in te gaan op de relatie met NPO. Verder waren de basisvaardigheden al voor Covid-19 een onderwerp dat aandacht had.

De Nederlandse Montessori Vereniging (NMV) merkt op dat taal en rekenen als speerpunt al jaren terugkomt. Echter ziet NMV steeds meer artikelen verschijnen die vragen om nuancering. De inspectie gebruikt ook de gegevens van PISA, hoe kijkt zij tegen al die nuanceringen aan? De inspectie antwoordt dat hoewel dit niet is geagendeerd het zeer de moeite waar is. De Staat van het Onderwijs is wel vooral op de eigen Peilonderzoeken gebaseerd. Bij schrijven bijvoorbeeld komt in focusgroepen het beeld naar voren dat het onderwijsaanbod zich erg richt op spelling en grammatica, maar andere aspecten zijn ook belangrijk. Ook kunnen steeds minder studenten zelfstandig een scriptie schrijven. Qua rekenen is er een probleem met streefwaardes; veel scholen volgen methodes die op lagere normen zijn gebaseerd. Kortom: de inspectie baseert zich niet alleen op PISA. De situatie blijft alsnog zorgelijk. NMV voegt toe dat de nuancering meer zou mogen klinken.

2. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De inspectie geeft een toelichting op haar rol in het NPO; hierover zijn vragen gekomen uit het veld, ook omdat er vanuit OCW onderzoeken worden gedaan. Op dit moment worden hier geen aparte activiteiten zoals

Datum

December 202

Onze referentie

30511482

themaonderzoeken voor opgezet. De inspectie richt zich in de vierjaarlijkse onderzoeken op de kwaliteit van het onderwijs, het NPO zal daarin vanzelf aan bod komen in de gesprekken over de kwaliteitszorg. Bijvoorbeeld hoe het personeel is meegenomen in de interventies op basis van het NPO. Kortom: de inspectie blijft kijken of de kwaliteit op orde is en betreft daarbij het NPO wanneer dat nodig is.

Vanuit het Ring 1 overleg vanmorgen wordt ter aanvulling gemeld dat het onderzoekskader van de inspectie hierop ook is ingericht; de keus van een school voor een bepaalde interventie staat of valt dat met de uitvoering daarvan.

In reactie op de vraag van Connect Groen bij het vorige agendapunt over de sociaal-emotionele ontwikkeling meldt de inspectie dat hier geen apart onderzoek naar wordt gedaan, ook niet als specifiek thema vanuit het NPO. Binnen het toezicht heeft dit onderwerp sowieso een plek.

VOS-ABB benoemt dat de verantwoording van het eerder genoemde op bestuursniveau ligt en vraagt hoe de inspectie het financiële toezicht hierop afstemt. De inspectie geeft aan dat er is afgestemd met de afdeling voor financieel toezicht en de verantwoording nu loopt via de jaarverslagen. Het financiële toezicht kijkt op bestuursniveau, en dit geldt ook voor de NPO-middelen. Wel is er begrip voor de vraag van VOS-ABB omdat de verdeling van middelen wringt met het governance-model; dit vraagt om alertheid (wie zit er aan het stuur?), ook omdat er in de toekomst wellicht vaker wordt gekozen voor deze andere manier van financiering. De Sectorraad Gespecialiseerd onderwijs meldt dat dit ook speelt bij de arbeidsmarkttoelage. VOS-ABB vult aan dat het erg leeft bij hun leden en dat er veel zorgen zijn.

De inspectie vraagt of de aanwezige organisaties met deze zorgen gehoor vinden bij OCW. De Sectorraad Gespecialiseerd onderwijs merkt dat OCW 'op twee benen hinkt'; de kamer geeft opdracht om het geld direct aan de scholen te geven, echter wettelijk gezien gaat dit via de lumpsum en komt het geld dus bij de besturen terecht. Als besturen hier slecht mee omgaan zou de inspectie moeten ingrijpen. Wat ook lastig is, is dat in de Q&A staat dat 8% naar het salaris moet gaan. Dit is momenteel zeer actueel. De oproep aan OCW is om geen dubbele boodschappen af te geven aan het veld zolang het wettelijk nog anders is geregeld. De inspectie geeft aan dat de koninklijke route die van de formatie is en dankt de deelnemers voor dit signaal. Ook benoemt de inspectie dat dit een belangrijk issue is voor de toekomst.

De voorzitter stelt voor om dit punt terug te laten keren op de agenda van het volgende overleg. De inspectie twijfelt aangezien het een beleidsmatig punt is, maar biedt wel graag de ruimte om standpunten uit te wisselen.

Datum

December 202

Onze referentie

30511482

3. Rondvraag en sluiting

Oproep inspectie m.b.t. estafette Staat van het Onderwijs 2022

Voor de Staat van het Onderwijs 2021 is vorig jaar gewerkt met een drieluik van presentatie en estafette, congres en afsluiting. Deze formule werd goed gewaardeerd en daarom wil de inspectie deze voortzetten, ook om van agenderend naar meer stimulerend te gaan. In het Ringen-overleg van mei is deze opzet geëvalueerd, de uitkomsten hiervan waren:

- Wens om de embargo-versie eerder uit te brengen; dit jaar worden de embargo-gesprekken daarom eerder georganiseerd
- Meer regie op de estafette vanuit de inspectie is gewenst. Daarom vraagt de inspectie de Ringen-deelnemers of er belangstelling is om op strategisch niveau mee te denken en de estafette vorm geven. Hiervoor wordt een bijeenkomst georganiseerd. Aanmelding hiervoor loopt via de secretaris van het Ringen-overleg.

VBSO/ VGS bedankt de inspectie voor deze samenvatting die recht doet aan het verslag. Het verzoek is om het verslag snel te versturen en dit verzoek daarbij op te nemen.

Overige onderwerpen

De vertegenwoordiger van de Nederlandse Montessori Vereniging vraagt namens Agora onderwijs of zij ook een plek kunnen krijgen in de Ringen. Het betreft 20 scholen. Graag maken zij hiervoor een afspraak. De inspectie geeft aan dat het huidige Ringen-protocol hier nog niet in voorziet, dit moet worden aangevuld. Een voorstel voor aanpassing zal eerst intern besproken worden binnen de inspectie en met de voorzitter. Daarbij moet wel bedacht worden dat moet worden voorkomen dat de groep te groot wordt. De voorzitter geeft aan dat dit een volgende keer kan terugkomen in de Ringen en dat het goed is om criteria op te stellen op grond waarvan leden kunnen worden toegelaten.

De Sectorraad Gespecialiseerd onderwijs heeft een gesprek gehad met DUO over de publicatie van cijfers. Het is jammer dat deze pas naar buiten gaan als het 100 procent klopt; de sectorraad zou graag eerder trends en richtingen ontvangen. DUO gaf hierop aan dat dit goed mogelijk is, echter dat eerst een cultuuromslag nodig is. Ook raadde DUO aan om het op zoveel mogelijk tafels neer te leggen, bij deze. De inspectie dankt de sectorraad voor het inbrengen van dit signaal, dat nog niet bekend was. Veel onderzoekers maken gebruik van de data van DUO, daarom is zuiverheid wel belangrijk. De sectorraad suggereert daarop een vinkje 'niet voor wetenschappelijk gebruik'. Het zou veel meerwaarde hebben om trends bijvoorbeeld een half jaar eerder te kennen. De inspectie geeft aan dat daar wellicht mogelijkheden voor zijn, maar dat dit met DUO moet worden besproken.

Datum

December 202

Onze referentie

30511482

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en roept de deelnemers op om onderwerpen aan te leveren voor het volgende overleg (op beleidsmedewerkerniveau), en sluit tot slot de vergadering.